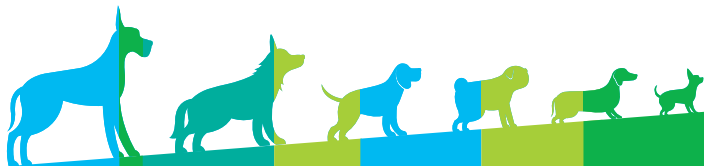
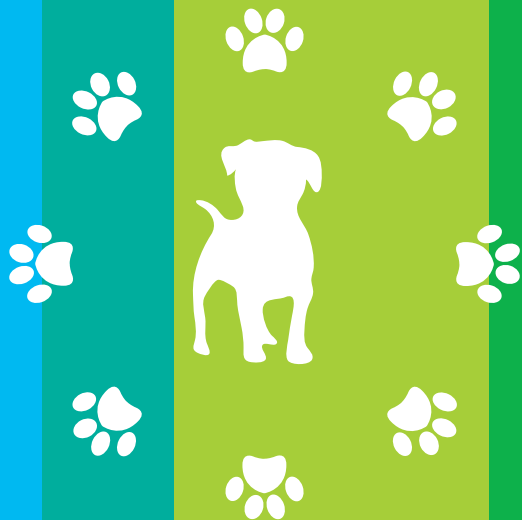

PRÍRUČKA
pre majiteľov psov

Obsah

Základné údaje o psoch	6
Čo je dobré vedieť a na čo by sme nemali zabudnúť?	8
Aké sú naše povinnosti.....	11
Venčenie psa	13
Výživa psa	15
Prvá pomoc a príznaky ochorení.....	23
Lekárnička	26
Očkovanie	29
Vnútorné parazity	35
Vonkajšie parazity	37
Čipovanie	41
Pas spoločenského zvierťa	42
Pazúry psa	43
Prehriatie	45
Reprodukcia psov	49
Výchova a výcvik psa	51
Prechádzky v lese.....	52
Hygiena	53
Prečo pes žerie trávu	54
Mýty a nepravdy	55

Milé majiteľky a majitelia,

gratulujem vám k vášmu rozhodnutiu stať sa majiteľom najlepšieho priateľa človeka, psa. Pes bol odjakživa považovaný za najlepšieho súputníka homo sapiens a svojou vernosťou, oddanosťou a povahou si toto privilégium skutočne zaslúži dodnes.

Po náročných rokoch sa mi podarilo presadiť legislatívnu úpravu zákona, a tak pes od 1. septembra 2018 už na Slovensku nie je považovaný za vec. Prístupujeme preto k nemu tak, ako si živý tvor, cítiaca bytosť, zaslúži. Na základe požiadaviek verejnosti a spojením odborníkov, sa nám podarilo zaviesť viacero opatrení za účelom ochrany zvierat. Je však treba začať aj od seba a psovi zabezpečiť plnohodnotný život.

Zadováženie si psa so sebou prináša aj určitú morálnu zodpovednosť, oboznámiť sa aspoň s jeho základnými požiadavkami. Je preto našou povinnosťou, spoločne sa pozrieť na to, čo by sme určite mali o psoch vedieť.

Údaje v tejto publikácii majú informatívny a odporúčací charakter. Mali by vám pomôcť orientovať sa v základnej starostlivosti o psov i v zákonných povinnostiach týkajúcich sa našich štvornohých priateľov. Želám vám veľa krásnych, nezabudnuteľných momentov s vašim štvornohým členom rodiny!

Gabriela Matečná

Ministerka pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR

Základné údaje o psoch

- **Odborný názov:** Canis lupus familiaris
- **Telesná teplota:** od 37,5 až do 39 °C, meria sa v konečníku.
- **Pulz:** malé plemená 90 – 130 úderov/min., veľké plemená: 60 – 100 úderov/min. (u zdravého neunaveného psa v pokoji pri bežnej izbovej teplote), meria sa na tepne na vnútornej strane stehna psa.
- **Dychová frekvencia:** malé plemená: 18 – 30 nádychov/min., veľké plemená: 10 – 26 nádychov/min (u zdravého neunaveného psa v pokoji pri bežnej izbovej teplote).
- **Pohlavný cyklus sučky:** diestrický (2x za rok) s dĺžkou trvania 3 – 4 týždne.
- **Dĺžka gravidity:** 60 – 66 dní.
- **Počet zubov:** mliečny chrup 28, trvalý chrup 42.
- **Odporúčaný vek šteniatka pre zmenu domova:** od 7. týždňa.
- **Dĺžka života:** 10 – 13 rokov, môže sa výrazne meniť v závislosti od plemena, veľkosti a zdravotného stavu.

Čo je dobré vedieť a na čo by sme nemali zabudnúť?

- i** Nájdite si správneho veterinárneho lekára, ideálne v rýchlejšej dostupnosti pre prípad núdze, jeho telefónne číslo si dôkladne uložte a poskytnite túto informáciu aj ostatným členom rodiny.
- i** Dodržujte schému odčervenia a očkovania, prevencia je príjemnejšia a lacnejšia ako liečba.
- i** Udržujte kontakt s chovateľom a konzultujte s ním niektoré rozhodnutia ohľadne výcviku a výživy psa. Zodpovedný a skúsený chovateľ vám môže nielen správne poradiť, ale aj vyhnúť sa chybám, ktorých odstránenie by trvalo oveľa viac času i energie.

- i** Vychovávajúte šteniatko od prvého momentu, ako ste sa stali jeho majiteľom. Nezabudnite! Zlovyky sa odúčajú ťažšie. Hrajte sa s ním, rozvíjajte jeho vlastnosti, socializujte ho a oboznámte ho so všetkým, s čím sa počas života stretne.
- i** Základy výcviku sú pre život so psom veľmi dôležité, ak v tejto oblasti nemáte skúsenosti, obráťte sa na odborníka vo vašom okolí.
- i** Tak, ako očakávate a vyžadujete od psa rešpektovanie vašej rodiny a obzvlášť detí, je potrebné dbať aj na to, aby sme deti naučili ako sa majú správať k psom.
- i** Len kvalitnou výživou, najmä v období rastu, zabezpečíte zdravie svojmu psovi.
- i** Psovi je potrebné zabezpečiť neustály prístup k vode.
- i** Pes má asi 1 000-krát lepšiu čuch a 10-krát citlivejší sluch ako človek. Myslite na to predtým, ako psa necháte v hluku (hlasná hudba) alebo v neprirodzenom pachovom prostredí (vonné sviece, rôzne parfumy či výlučky chemických prípravkov).
- i** Nikdy nenechávajte psa v aute bez dohľadu počas teplých mesiacov, k jeho prehriatu môže dôjsť oveľa skôr, ako by ste očakávali.
- i** Nepoužívajte ľudské šampóny, obsahujú totiž chemikálie, ktoré môžu psovi kožu ublížiť. Obzvlášť u šteniat je potrebné použiť šampón, špeciálne vyvinutý pre šteňačiu srst a kožu.
- i** Pravidelne kontrolujte zdravotný stav psa, jeho oči, uši a zuby. Srst je rovnako dôležitým indikátorom zdravotného stavu psa. Psie nechty je potrebné občas skrátiť, uši vyčistiť a srst pravidelne prečesať. Niektoré plemená vyžadujú špeciálnu úpravu.

Aké sú naše povinnosti

- ! Vlastník psa je povinný zabezpečiť trvalé označenie psa, chovného na území Slovenskej republiky transpondérom (mikročipom), pred prvou zmenou vlastníka psa, najneskôr však do 12. týždňa veku a uviesť identifikačné údaje psa a údaje o vlastníkovi psa v Centrálnom registri spoločenských zvierat prostredníctvom veterinárneho lekára. Šteniatko preto musí byť „začipované“ ešte u chovateľa a k novému vlastníkovi ide už označené a registrované. Dbajte na to, aby v Centrálnom registri spoločenských zvierat boli uvedené vaše správne údaje a rovnako tak kontaktné informácie! V prípade straty vášho psa to môže byť kľúčové pre jeho včasné nájsenie a prinavrátenie k majiteľovi.
- ! Pri zmene vlastníka psa je potrebné najneskôr do 21 dní odo dňa zmeny vlastníka psa, nahlásiť údaje o novom vlastníkovi psa do Centrálného registra spoločenských zvierat, prostredníctvom súkromného veterinárneho lekára. Údaje je povinná nahlásiť osoba, ktorá prevádza vlastníctvo psa. Tu je veľmi dôležité dbať na aktualizované telefónne číslo majiteľa. Je však dôležité pre obe strany, dbať na túto povinnosť a správnosť údajov dôkladne skontrolovať.
- ! Každý pes, starší ako tri mesiace, musí byť vakcinovaný a revakcinovaný proti besnote, podľa vakcinačnej schémy výrobcu použitej vakcíny a odporúčenia veterinárneho lekára.
- ! Držiteľ psa je povinný svojho psa prihlásiť do evidencie psov na miestne príslušnom úrade. Evidencii podlieha každý pes držaný viac ako 90 dní na území SR. Držiteľ psa je povinný prihlásiť ho v lehote do 30 dní od uplynutia lehoty uvedenej v druhej vete.

S touto povinnosťou sa spája aj daň za psa. Predmetom dane je pes starší ako 6 mesiacov, chovaný fyzickou alebo právnickou osobou.

- ! Držiteľ zvieratá je povinný zabezpečiť opatrenia na zabránenie úniku zvieratá, jeho neplánovaného rozmnožovania alebo nežiadúceho rozmnožovania.
- ! Je povinnosťou vlastníka bezodkladne vhodne ošetriť každé spoločenské zviera, ktoré sa javí ako choré alebo poranené.
- ! Vlastník alebo držiteľ zvieratá je povinný pri chove alebo držaní zvieratá, zabezpečiť jeho ochranu a pohodu, zabezpečiť dennú kontrolu a správne ustajnenie v súlade s príslušnými predpismi.
- ! Použitie psa, v súlade s platnými predpismi na rozmnožovanie, je možné až po dosiahnutí pohlavnej a telesnej dospelosti za predpokladu, že spoločenské zviera nemá vážnu poruchu a neočakáva sa nežiadúci genetický vplyv na potomstvo a ďalšie generácie spoločenských zvierat.
- ! Neznalosť zákona neospravedlňuje. Je preto dôležité oboznámiť sa s podrobným znením príslušnej legislatívy. Mimoriadne dôležité je oboznámiť sa s § 22 o ochrane zvierat, zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov a Vyhláškou Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR č. 123/2008 Z. z. o podrobnostiach o ochrane spoločenských zvierat a o požiadavkách na karanténne stanice a útulky pre zvieratá. Niektoré podmienky môžu byť upravené prostredníctvom všeobecne záväzného nariadenia, informujte sa preto aj na miestne príslušnom úrade.

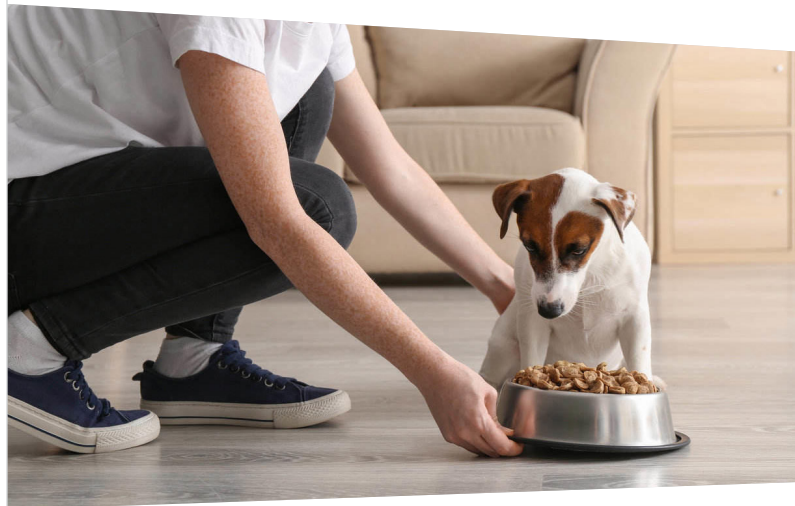
Venčenie psa

- Vodiť psa mimo chovného priestoru môže len osoba, ktorá je fyzicky a psychicky spôsobilá a schopná ho ovládať v každej situácii, pričom je povinná predchádzať tomu, aby pes útočil, alebo iným spôsobom ohrozoval človeka, alebo zvieratá a zabraňovať vzniku škôd na majetku, prírode a životnom prostredí, ktoré by pes mohol spôsobiť.
- Rovnako tak je potrebné rešpektovať ďalších venčiacich. Pred dopustením kontaktu psov, najmä na spoločných priestranstvách s povoleným voľným pohybom psov, je potrebné uistiť sa, či je kontakt žiadúci. Neohrozovaním okolia zabezpečíte aj ochranu vlastného psa.

 Rešpektujte povinnosť nasadenia náhubku na vyznačených miestach, napr. v prostriedkoch hromadnej dopravy. Sú tam odôvodnene.

 Ak pes znečistí verejné priestranstvo výkalmi, je ten, kto psa vedie, povinný výkaly bezprostredne odstrániť. Rešpektujte svoje okolie, chráňte životné prostredie a udržiavajte čisté verejné priestranstvá. Noste preto so sebou dostatok vrecúšok alebo iných pomôcok na ich odstránenie. Pre voľný pohyb psov sú v niektorých mestách vyhradené aj špeciálne zóny.

Dobrá rada: „Rešpektovaním svojho okolia je možné dosiahnuť lepší rešpekt majiteľov psov aj v očiach ľudí, ktorí nemajú pozitívny vzťah k psom. Myslite na to.“

Výživa psa

Aj pre psa je veľmi dôležité správne krmenie so všetkými potrebnými zložkami. Výber krmiva je potrebné prispôsobiť najmä veku, aktivite životného štýlu či plemena. Rovnako je dôležité následne podľa týchto parametrov upraviť aj krmnu dávku.

Dobrá rada: „Nikdy nezabúdajme na neustály prístup k pitnej vode!“

Granule, surová alebo varená strava?

🦷 Granule: na trhu je veľké množstvo overených výrobcov, ktorí ponúkajú vyvážené kompletne krmivo s obsahom živín, prispôbeným rôznym požiadavkám psov. Jeho výhodou je najmä jednoduché skladovanie a úspora času pri príprave krmnej dávky. Granule sú najpopulárnejším spôsobom kŕmenia psov. Je však dôležité vedieť vybrať správne granule pre individuálne požiadavky vášho psa a zhodnotiť, či dané granule psovi vyhovujú. Na trhu existuje aj viacero spôsobov výroby granúl, najrozšírenejšie sú tzv. extrudované, odborníci často odporúčajú granule vyrábané lisovaním za studena.

🦷 Vlhká strava (konzervy): väčšina na trhu dostupných konzerv slúži len ako doplnok stravy a nie sú vhodné k dlhodobému kŕmeniu. Sú vhodné na spestrenie stravy či za odmenu.

Dobrá rada: „Nie je vhodné konzervou často dochucovať kŕmnu dávku granúl, konzerva je chuťovo veľmi zaujímavá a pes môže neskôr odmietat suché granule.“

🦷 Surová (čerstvá) strava: pre psa najprirodzenejšia strava. Kŕmenie surovou stravou vyžaduje určité odborné znalosti o výžive a metabolizme psov. Považuje sa za najlepšiu, no najkomplikovanejšiu z pohľadu prípravy, skladovania a správneho vyváženého krmenej dávky. Odporúča sa len po získaní dostatku vedomostí.

Výhodou takéhoto kŕmenia je hlavne to, že vždy presne viete, čo psovi dávate a tým ovplyvňujete jeho zdravie. Takáto strava nie je konzervovaná, je často chutnejšia a je ľahšie stráviteľná.

Dobre vedieť: „Ľudia si často myslia, že surové mäso spôsobuje u psa agresivitu. Nie je to pravda.“

🦷 Doplnky stravy: radieme sem rôzne „pamlsky“, sušené mäsa, vitamínové doplnky. Niektoré pomáhajú napríklad pri čistení zubov, niektoré spestrujú stravu a niektoré napomáhajú správnejmu vývinu či zlepšeniu imunitného systému.

Dobrá rada: „Všetky dobroty psovi treba dávať s mierou, zvyšujú riziko obezity, najmä pri menej aktívnych psoch.“

🦷 Alergie a diéty: Myslite na to, že aj u psov, tak ako u ľudí, sa môžu vyskytnúť potravinové alergie alebo zdravotné problémy, vyžadujúce špeciálne zloženie stravy. Na trhu je dostatok krmív aj pre tieto potreby alebo je možné takéhoto psa kŕmiť surovou stravou. Avšak pozor, surová strava nie je paušálnou alternatívou pri zdravotných problémoch a alergiách.

Čo do psieho jedálnička nepatrí!

- ✘ **Príliš veľa tukov alebo vyprážené potraviny** - môžu spôsobiť zápal pankreasu.
- ✘ **Šunka a slanina** - obsahujú veľa tuku a soli, čo môže mať za následok zápal pankreasu.

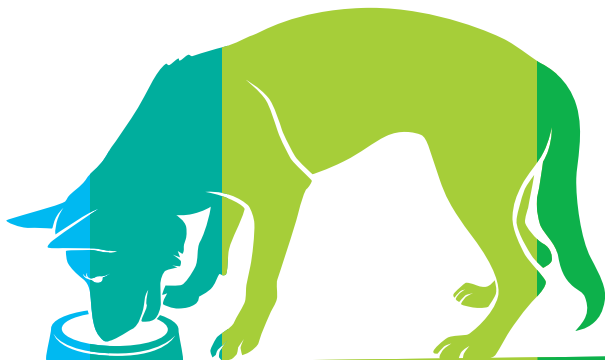
- ✘ **Sol'** aj v malom množstve pri dlhšom podávaní vyvoláva problémy s obličkami. Podávanie slanej stravy spôsobuje nadmerné pitie vody, čo môže najmä u veľkých plemien viesť k nadúvaniu a následnej torzii (obráteniu) žalúdka.
- ✘ **Surová pečeň** - môže spôsobiť toxicitu vitamínom A. Tá má za následok deformáciu kostí, úbytok hmotnosti a nechutenstvo.
- ✘ **Surové bielko** - obsahuje bielkovinu avidín, ktorá môže viesť k úbytku vitamínov B. Biotín je pre rast a dobrú srst psa nevyhnutný. Žĺtky surových vajec obsahujú dostatok biotínu, takže celé surové vajcia z tohto pohľadu nebezpečné nie sú, ideálne je však psovi podávať len žĺtko.
- ✘ **Varené kosti** sa počas trávenia môžu roztrieštiť a poškodiť vnútorné orgány psa. Kosti skrmujte preto surové.
- ✘ **Mliečne výrobky** s vysokým obsahom tuku môžu spôsobovať plynatosť, hnačku alebo aj zápal pankreasu. Psy majú problém najmä so spracovaním laktózy.
- ✘ **Cibuľa** - ničí červené krvinky a môže vyvolať anémiu, slabosť a dýchacie problémy. Vzťahuje sa to na cibuľu aj pažitku, či už v surovom, sušenom alebo aj varenom stave.
- ✘ **Cesnak** - vo veľkom množstve spôsobuje podobné problémy ako cibuľa.
- ✘ **Avokádo** - je pre psa jedovaté, obsahuje toxickú zložku persin, ktorá môže poškodiť srdce, pľúca a iné tkanivá.
- ✘ **Hrozno a hrozienka** - môžu u psov spôsobiť zlyhanie obličiek. Nebezpečné sú aj malé dávky.

- ✘ **Nezrelé paradajky** - obsahujú tomatín, ktorý je podobný solanínu (jedovatý alkaloid). Keď paradajky dozrievajú, množstvo tomatínu sa v nich znižuje. Zrelé paradajky sú pre psa menej nebezpečné. Klinickými príznakmi otravy sú letargia, nadmerné slinenie, dýchacie problémy, vracanie, hnačka alebo zápcha, rozšírenie zreníc, kŕče. Paradajky obsahujú aj atropín, ktorý môže u psa spôsobiť rozšírenie zreníc, trasenie a srdcovú arytmiu. Najvyššiu koncentráciu atropínu obsahujú stonky a listy.
- ✘ **Rebarbora** - spôsobuje nadmerné slintanie, tras a môže viesť k zlyhaniu obličiek.
- ✘ **Citrusové ovocie** - môže spôsobiť žalúdočné bolesti. Väčšie dávky môžu spôsobiť problémy centrálného nervového systému.
- ✘ **Čerešňové, slivkové, broskyňové a marhuľové kôstky, ale aj jadierka jablák a hrušiek** - obsahujú jedovatý kyanid. Zopár kusov problém spôsobiť nemusia, avšak po každom požití dochádza k hromadeniu kyanidu v tele. Nebezpečné môže byť aj nesprávne prehltnutie väčších kôstok, pri ktorom sa pes môže začať dusiť alebo mu to môže spôsobiť upchatie tráviaceho traktu.
- ✘ **Huby** - môžu vyvolať bolesť žalúdka, slinenie, poškodenie pečene alebo obličiek, vracanie, hnačku, kŕče, bezvedomie či dokonca až smrť.
- ✘ **Muškatový oriešok** - môže spôsobiť triašku, kŕče a dokonca aj smrť.
- ✘ **Makadamové oriešky** - môžu byť príčinou slabosti, triašky a ochrnutia. Príznaky sú obvykle len dočasné.

- ✘ **Škrupiny vlašských orechov** - môžu spôsobiť hnačku a žalúdočnú nevoľnosť. Pravou príčinou je toxická pleseň, ktorá napáda orechy pri zvlhnutí. Príznakmi otravy sú vracanie, triaška, slinenie, problémová koordinácia, letargia, nechutenstvo, zožltnutie očí a ďasien. Otrávené psy môžu vylučovať krvavé zvratky alebo stolicu. Obzvlášť nebezpečné je, že to môže trvať aj niekoľko dní, kým sa príznaky prejavia.
- ✘ **Čokoláda** - môže spôsobiť záchvaty, bezvedomie a smrť. Akákoľvek čokoláda vo väčšom množstve môže psa zabiť. Príznaky sa nemusia prejavíť aj niekoľko hodín, pričom smrť psa môže nastať aj do 24 hodín.
- ✘ **Kofeín** (z kávy, kávovej usadeniny, ale aj čaju) - stimuluje centrálny nervový systém a vyššia dávka môže spôsobiť vracanie, nepokoj, búšenie srdca a môže spôsobiť dokonca až smrť. Rovnako ako čokoláda, aj káva obsahuje methylxantín. Nič, čo túto látku obsahuje, nie je vhodné pre vášho psa.
- ✘ **Alkohol** - môže spôsobiť zvracanie, zníženie koordináciu, hnačku, útlm centrálného nervového systému, dýchacie ťažkosti, tras, kómu a dokonca až smrť. Alkohol do psieho jedálnička rozhodne nepatrí.
- ✘ **Kysnuté cesto** - môže spôsobiť vášmu psovi život ohrozujúce žalúdočné nadúvanie.
- ✘ **Sladidlo xylitol** - bežne sa nachádza v žuvačkách či výrobkoch bez cukru – vrátane arašidového masla. Xylitol môže spôsobiť zvracanie, letargiu, záchvaty a kómu.

Dobrá rada: „Samozrejme, možno ste sa už stretli s tým, že váš pes zdánlivo bez problémov konzumoval hrozno, čokoládu alebo nezrelé paradajky, neznamená to však, že mu neuškodili alebo že neuškodia inému psovi. Nie všetky psy reagujú rovnako na všetky rizikové potraviny.“

Tento zoznam obsahuje popis len najbežnejších potravín, nie je však úplne kompletný, a preto ak ste na pochybách, konzultujte to so svojím veterinárom. Podávaním správnej stravy môžeme výrazne predĺžiť život nášho psa alebo ho aspoň ušetriť zbytočných zdravotných komplikácií, vyplývajúcich z podávania nevhodných pokrmov alebo maškrít.

Prvá pomoc a príznaky ochorení

V prípade, ak sa nám stav nášho psa nepozdáva, je vhodné skontrolovať jeho fyziologické údaje (teplotu, pulz, dych). Majte na pamäti, že niektoré parametre sa môžu zmeniť vplyvom prostredia, napríklad stresom, či vysokou teplotou okolia.

Dobrá rada: „Indikovanie zdravotného stavu podľa teploty a vlhkosti nosa nie je spoľahlivé!“

Ochorenia sa prejavujú buď jasne viditeľnými, nápadnými tzv. akútnymi príznakmi, alebo nevýrazne, možno aj nepravidelne a môžu dlhodobo pretrvávať, byť chronické. Niektoré príznaky môžu byť aj skryté, latentné.

Akútne príznaky

- ! krvácanie
- ! zrejma bolesť
- ! nepoužívanie končatiny
- ! kolaps, zrútenie
- ! opakujúce sa výrazné zvracanie
- ! hnačka trvajúca viac ako 24 hodín (u šteniat viac ako 12 hodín)
- ! zvýšené močenie a prípadná zmena farby moču
- ! poruchy dýchania, opakujúci sa kašeľ
- ! pretrvávajúce nechutenstvo
- ! úrazy

Chronické príznaky

- ! akútne zvracanie
- ! akútna hnačka
- ! zmeny farby kože, sliznice
- ! krvácanie z malej rany
- ! úbytok telesnej hmotnosti pri zachovanej chuti do jedla
- ! zvýšený príjem tekutín
- ! krívanie

Dobrá rada: „Pri akútnych príznakoch nečakajte! Okamžite vyhľadajte pomoc veterinárneho lekára. Tieto príznaky často ohrozujú psa na živote.“

Lekárnička

Zodpovedný majiteľ by mal v domácnosti držať aj základné zdravotnícke potreby, pre rýchle ošetrovanie svojho psa, ako člena svojej rodiny. Len niektoré lieky sú vhodné aj pre ľudí, aj pre zvieratá. Niektoré voľno predpisové lieky môžu dokonca psovi prívodiť až smrť.

Čo by „psia“ lekárnička mala obsahovať:

- ✓ teplomer
- ✓ pinzetu na vyberanie kliešťov
- ✓ pinzetu
- ✓ leukoplast a obväz
- ✓ nožničky s guľatou špičkou
- ✓ 90% alkoholový roztok na dezinfekciu rán alebo 2 % peroxid vodíka, prípadne Betadine (jódový roztok)
- ✓ masť na chodidlové vankúšiky
- ✓ prípravok na čistenie uší a očí

K dispozícii sú už aj hotové lekárničky pre psov, resp. jej zloženie a výber obsahu konzultujte s veterinárnym lekárom.

Dobrá rada: „Peroxid vodíka sa často používa aj ako prvá pomoc pre vyvolanie zvracania v prípadoch, ak pes zožerie napríklad otravu a zdĺhavý presun k veterinárovi by mohol vážne ohroziť jeho život. Jeho využitie však vždy vopred konzultujte s veterinárnym lekárom.“

Očkovanie

Mimoriadne nebezpečné sú infekčné ochorenia, ktoré často spôsobujú vážne problémy a niektoré z nich končia často fatálne. Najväčšie riziko nákazy predstavujú pre psov verejné priestranstvá, podujatia s vysokou koncentráciou ďalších zvierat a pod., nakaziť sa však môžu aj napríklad prostredníctvom hmyzu či hlodavcami.

Je dôležité vedieť, že tieto ochorenia sú nebezpečné a najefektívnejší spôsob, ako proti nim bojovať, je vakcinácia.

Medzi najzávažnejšie patria tieto ochorenia:

- Besnota (rabies - R) – závažné vírusové ochorenie, prenosné aj na človeka (ide o tzv. zoonózu). Ochorenie postihuje centrálnu nervovú sústavu, v dôsledku čoho pozorujeme poruchy vedomia, zvýšenú dráždivosť, parézy a paralýzy. K prenosu dochádza najčastejšie uhryznutím nakazeným zvieratom. Ochorenie má zvyčajne fatálne následky.
- Parvovírus (parvovirus - P) – spôsobuje ju tzv. parvovírus, prejavuje sa ako ťažké zápalové ochorenie sliznice žalúdka a čriev. Typickým prejavom sú krvavé, silno zapáchajúce hnačky a zvracanie, ktoré spôsobujú rýchlu dehydratáciu organizmu a celkové oslabenie. Často končí fatálne najmä u šteniat. Ochorenie je vysoko infekčné a príznaky sa prejavia už po pár hodinách od nakazenia. Liečba je často úspešná len vtedy, keď sa začne okamžite pri prvých príznakoch.
- Psinka (distemper - D) – vírusové ochorenie, nebezpečné najmä pre šteňatá a mladé psy. Do organizmu preniká hornými dýchacími cestami a tráviacou sústavou, často aj bez priameho kontaktu.

Ochorenie má viacero foriem, podľa toho aké orgány najviac napáda, rozoznávame pľúcnu, žalúdočno – črevnú, nervovú a kožnú formu psinky. V pokročilom štádiu dochádza k napádaniu nervového systému. Ochorenie je v neskorších štádiách neliečiteľné. U niektorých jedincov dochádza k abnormálnej keratinizácii vankúšikov na labkách.

 Parainfluenza (parainfluenza - Pi) – vírusové polyfaktoriálne, vysoko infekčné vírusové ochorenie, prenášané vzduchom. Ochorenie sa podobá chrípke, ktorá spravidla máva mierny priebeh, ale pri oslabení zvierata môže spôsobiť vážne problémy. K nakazeniu dochádza kvapôčkovou infekciou, vírus sa vylučuje aj močom. Inkubačná doba je 4 až 9 dní. V prípade miernej formy pozorujeme suchý kašeľ, slabý výtok z dutiny nosnej a z očí.

 Leptospiroza (leptospirosis - L) – infekčné bakteriálne ochorenie poškodzujúce obličky a pečeň. Zdrojom nákazy sú hlodavce, nakažené psy, ale aj prasatá. Nákaza je často spôsobená pitím znečistenej vody napríklad z kaluží, domácich jazierok a pod. Medzi príznaky patrí nechúť do žrania, zvracanie, hnačka s prísosou krvi, celková apatia, chudnutie a žltacka. Môže viesť k zlyhaniu obličiek a pečene. Pri tomto ochorení existuje aj riziko prenosu na človeka.

 Infekčná hepatitída (canine hepatitis - H) - infekčný zápal pečene má často veľmi ťažký priebeh, prejavuje sa vysokou horúčkou a zníženou zrážanlivosťou krvi. Zvierata je apatické, nežerie a nepije. Typický je výtok z nosa, opuchnutá hlava a krk a pes pociťuje výraznú bolesť v oblasti pečene. Ochorenie má rýchly priebeh, končiaci často smrťou.

 Infekčná laryngotracheitída – nazývaná tiež psincový alebo kotercový kašeľ. Je to ochorenie horných dýchacích ciest spôsobené komplexom vírusov a baktérií. Choroba sa prenáša infekciou kvapôčok (kašeľ, kýchanie) alebo priamym kontaktom. Rozvoj ochorenia je priamo závislý od stavu imunitného systému psa a je charakterizovaný akútnym nástupom suchého, niekedy až záchvatovitého kašľa, ktorý sa zhoršuje vplyvom stresu alebo tlakom na priedušnici. Môžu sa objaviť výtoky z nosa a očí, často až hnisavé. V závažných prípadoch je možné pozorovať ťažkú bronchopneumóniu, ktorá ohrozuje život zvierata. Psy sú veľmi často infikované v miestach s vysokou koncentráciou zvierat.

 Tetanus - je bakteriálne ochorenie. K nakazeniu dochádza najčastejšie po poranení. Rizikové sú drobné bodné rany (klinec, drobné poranenie, aj uhryznutie). Prejavuje sa strnulosťou, kŕčmi, problematickým prehĺtaním či vylučovaním. V ťažkých prípadoch môže viesť k paralýze dýchacích svalov a smrti.

 Herpesvíroza - je infekčné vírusové ochorenie, spôsobujúce skoré úhyny mláďat alebo aj potraty, z tohto dôvodu sa pristupuje k vakcinácii u sučiek pred pripúšťaním a v priebehu gravidity.

Dobrá rada: „Prevenca je často príjemnejšia a lacnejšia ako samotná liečba, ktorá nemusí byť vždy účinná. Nepodceňujte očkovanie, môžete tým zachrániť život psa!“

Kedy a čo očkovať?

Veterinár sa s ohľadom na používanie jednotlivých typov vakcín riadi individuálnou schémou, ktorá sa môže mierne líšiť, vo všeobecnosti však platí:

1. **PRVÝKRÁT** sa šteňatá očkujú **vo veku 6 – 7 týždňov** tzv. „puppy vakcínou“ proti parvoviróze, psinke a infekčnej hepatitíde. Dovtedy ich chránia protilátky, ktoré prijali od matky v materskom mlieku.
2. Následné **PREOČKOVANIE o 3 – 4 týždne** od prvého očkovania, ku ktorému sa pridáva aj očkovanie proti leptospiróze.
3. Ďalšie **PREOČKOVANIE** sa vykonáva **znova o 3 – 4 týždne**.
4. Nezabúdajme na očkovanie proti **BESNOTE, ktoré je povinné pre všetkých psov** od 3. mesiaca veku.
5. Následne sa pes preočkáva **RAZ ZA ROK** alebo v prípade inej revakcinačnej schémy výrobcu môže byť tento interval aj dlhší.

Dobrá rada: „Okrem uvedených vakcín je psa možné doočkovať aj proti ďalším ochoreniam, napríklad proti tzv. kotercovému kašľu, herpesvírusu či lymskej borelióze.“

Niektoré vakcinačné schémy druhé preočkovanie vypúšťajú a na tretíkrát sa očkuje už len besnota. Očkujú sa iba klinicky zdraví psi a sučky, ktoré práve nehárajú. Dôležité je prekonzultovať vhodnosť konkrétneho očkovania v prípade gravidity sučky (naopak typická revakcinácia počas gravidity je vakcinácia na herpesvírus). Na vedomú zmenu zdravotného stavu vždy upozorníte veterinárneho lekára ešte pred očkovaním.

Dobrá rada: „Pred vycestovaním so psom do zahraničia si nezabúdajte overiť podmienky vstupu so psom do danej krajiny, niektoré krajiny môžu vyžadovať špeciálne očkovanie alebo predpísanú lehotu očkovania pred vstupom na ich územie či povinnú ročnú revakcináciu.“

Striedanie výrobcov vakcín nie je potrebné a považuje sa dokonca za nežiadúce. Dôležité je aj správne naplánovanie očkovania s odčerveníím psa.

Očkovanie môže mať aj vedľajšie účinky, nezľaknite sa.

V mieste vpichu vakcíny zriedkavo môžete stretnúť s hrčkou či opuchom. Opuch zvyčajne nebýva bolestivý a po pár dňoch sa stráca aj bez ďalšieho ošetrovania.

Niektoré psy bývajú po očkovaní 1 – 2 dni unavené, mierne apatické a môže dôjsť aj k zníženiu apetítu, nemali by sme ich preto presilovať.

Je možné sa stretnúť aj s vážnejšími alergickými reakciami, ktoré sa objavujú zvyčajne do pár minút až hodín po očkovaní. Napríklad opuch na hlave, v okolí očí, alebo aj celotelové svrbenie. Zriedkavo sa môže vyskytnúť hnačka a zvracanie.

Dobrá rada: „Na výskyt takýchto reakcií upozornite veterinárneho lekára.“

Vnútorne parazity

Psa môžu ohroziť aj vnútorné parazity. Škrkavky, pásomnice, giardie, kokcidie a iné vnútorné parazity môžu psom spôsobovať obrovské problémy. Postihujú vnútorné orgány psa, najčastejšie tenké a hrubé črevo, no napádajú aj iné orgány ako srdce, pľúca, obličky alebo pečeň. Spôsobujú tráviace ťažkosti, hnačky, zvracanie, nechutenstvo, anémiu, chudnutie, alergiu, ale aj zápal pľúc. Správnym a pravidelným odčervovaním chránime nielen svojho psa, ale aj predchádzame prípadnému nakazeniu človeka.

Odčervenie

Odčervenie je preventívny zákrok proti vnútorným parazitom.

Šteniatka sa zvyčajne prvýkrát odčervujú vo veku 2 týždňov (spolu s matkou), následne sa u šteniat odčervenie opakuje každé 2 týždne až do doručenia veku 8 týždňov v závislosti od veľkosti plemena. Následne sa odporúča šteňa odčervovať raz mesačne do veku pol roka. Potom je odporúčané dodržiavať interval raz za 3 mesiace a v prípade pozitívneho nálezu odčervenie vždy po 14 dňoch zopakovať.

Sučka by mala byť odčervená počas reprodukcie v období pred krytím a potom až spolu so šteňatami. Počas gravidity neodčervujeme.

Na trhu sú aj kombinované výrobky proti vonkajším a vnútorným parazitom.

Dobrá rada: „Odčervenie je dôležité naplánovať s odstupom k termínu revakcinácie, ušetríte tak organizmus psa od väčšej záťaže.“

Vonkajšie parazity

Blchy, kliešte, vši, svrab, demodex a ďalšie vonkajšie parazity, ako aj hmyz, môžu psovi spôsobovať vážne zdravotné problémy a niektoré z nich sú prenášačmi života ohrozujúcich ochorení. Väčšina cicia krv, iné sa živia kožným mazom alebo tkanivovým mokom. Psom spôsobujú nezniesiteľné svrbenie, ktoré vo väčšine prípadov vedie k ekzémom, zápalom kože, alergiám, zhoršeniu stavu kože a srsti a nechutenstvu. Niektoré parazity a ochorenia nimi spôsobené môžu byť prenosné na človeka, preto je potrebné všímať si svojho psa dôkladne.

Môžeme proti nim bojovať antiparazitárnymi prípravkami, či už vo forme roztoku, šampónov, spreju, obojku alebo v tabletovej forme.

Ak už je pes napadnutý parazitmi, je možné sa ich zbaviť vybranými prípravkami, zväčša na báze spreja, šampónov, či tabletiiek.

Antiparazitiká sa líšia hlavne v dobe účinnosti a rozsahu, na ktoré parazity pôsobia.

Dôležité je aplikovanie správnej dávky s ohľadom na vek, váhu a iné špecifiká zvierata (alergia, gravidita, kojenie a podobne).

Dobrá rada: „Na rozdiel od očkovania, jednotlivé antiparazitiká by sa mali meniť, z dôvodu možného vytvorenia rezistencie.“

Kliešte

Kliešť vylučuje do rany sliny obsahujúce látky proti zrážaniu krvi, ako aj látky, ktoré znečistia miesto vpichu. A práve sliny kliešťa môžu obsahovať pôvodcu nákazy. Preto je dôležité, aby bol kliešť vybraný čo najskôr a bez dráždenia počas vyťahovania.

Dobre vedieť: „Dnes už neplatí, že pes môže dostať kliešťa len v teplých mesiacoch, výskyt kliešťov v zimných mesiacoch už nie je ojedinelý.“

Kliešte prenášajú niektoré mimoriadne vážne ochorenia, ako je napríklad lýmska borelióza, babezióza či kliešťová vírusová encefalitída.

🦋 Borelióza - je bakteriálne ochorenie prenášané kliešťami. Prejavuje sa horúčkami, problémami pohybového aparátu a v niektorých prípadoch môže viesť až k zlyhaniu obličiek či iných orgánových systémov.

🦋 Babezióza – mimoriadne závažne ochorenie vyskytujúce sa čoraz častejšie. Babézie sú krvné parazity napádajúce červené krvinky (erytrocyty) a spôsobujúce ich rozpad. Rýchlosť nástupu príznakov sa líši od miernej únavy, až po úplnú neochotu k pohybu, potácajú chôdzou, výskyt žltacky, moč sfarbený do hneda (pre prítomnosť červeného krvného farbiva hemoglobínu z červených krviniek). V prípade, že sa včas nelieči, môže dôjsť k úhynu. Priebeh je často veľmi rýchly.

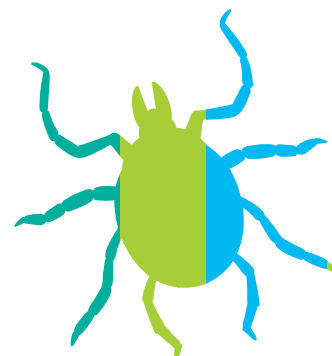
🦋 Kliešťová vírusová encefalitída – nepatrí medzi ochorenia s vysokým výskytom u psov. Ide o klinicky závažné ochorenie. Pri psoch sa jedná o postihnutie centrálnej nervovej sústavy.

Dobrá rada: „Ak spozorujete podozrenie z týchto ochorení u vášho psa, kontaktujte okamžite svojho veterinárneho lekára.“

Blchy

Dospelé blchy cicajú krv psa niekoľkokrát denne a môžu byť veľmi nebezpečné. Často spôsobujú alergickú reakciu. Blchy prenášajú larvy pásovnice psej.

Pri masívnom premnožení môžu spôsobiť anémiu a výrazné podráždenie zvieratá. Ak je pes napadnutý blchami, je dôležité ošetriť aj miesto, kde sa pes najčastejšie zdržiava (pelech, búda).

Čipovanie

Čipovanie znamená zavedenie transpondéru (drobného telieska veľkosti asi 0,5 cm, ktoré obsahuje jedinečný kód) do podkožia, zvyčajne na ľavej strane krku psa. Čip sa zavádza pomocou aplikátora podobného injekčnej ihle. Čip ostáva pod kožou počas celého života psa. Číslo je následne zobrazované priložením čítačky do vzdialenosti asi 10 cm od čipu psa.

Zavedenie mikročipu nie je bolestivý zákrok, môžeme ho porovnať s očkovaním. Pri strate psa zabezpečí rýchly návrat k majiteľovi.

Po zavedení čipu je potrebné psa zaregistrovať v Centrálnom registri spoločných zvierat prostredníctvom veterinárneho lekára.

Čipovanie psov je na Slovensku povinné!

Dobre vedieť: „Označenie psa čipom môže vykonať len veterinárny lekár!“

Pas spoločenského zvieratá

Pas spoločenského zvieratá je povinným dokladom vášho psa pred vycestovaním do zahraničia. Musia v ňom byť uvedené a veterinárnym lekárom potvrdené, požadované vakcinácie a ošetrenia proti parazitom. V pase sa uvádzajú aj ďalšie údaje o psovi a jeho majiteľovi. V prípade vycestovania do niektorých krajín je potrebné aj potvrdenie o klinickom vyšetrení zvieratá a iné požiadavky krajiny, do ktorej plánujete vycestovať alebo cez ktorú budete prechádzať.

Pas vám na počkanie vystaví poverený veterinárny lekár. Pas v tomto prípade nahrádza štandardne používaný očkovací preukaz.

Dobre vedieť: „Ak so psom neplánujete cestovať do zahraničia, nemusíte mu pri čipovaní nechať vystaviť aj pas.“

Pazúry psa

Pazúr psa je potrebné občas ošetriť skrátením, najmä u psov s nižšou frekvenciou pohybu či pohybujúcich sa po mäkšom teréne. Treba dbať na to, aby neboli príliš dlhé, inak sa môžu zlomiť.

Pri skracovaní dbajte na to, aby ste nepoškodili jadro (červeno-ružovo sfarbená cievka v strede pazúra). Poškodenie cievky spôsobuje krvácanie, bolesť a nepríjemnú skúsenosť pre vášho psa.

Pre skracovanie pazúrov používajte špeciálne upravené nožnice na tento účel.

Dobrá rada: „Požiadajte vášho veterinárneho lekára alebo pracovníkov v salóne pre psov, aby Vás naučili, ako správne skracovať pazúry. Úprava v domácom prostredí bude pre psa komfortnejšia.“

Prehriatie

Najčastejším prípadom prehriatia psa je ponechanie psa v uzavretom aute, alebo dlhý pobyt na slnku najmä v centre mesta. Keď je vozidlo vystavené priamemu slnku, teplota v ňom dosahuje až 70 °C. K prehriatiu psa môže dôjsť rýchlo a ľahko. Najdôležitejšia prevencia je však na samotnom majiteľovi psa, aby včas rozpoznal príznaky prehriatia a nevystavoval psa nepriaznivému vplyvu prostredia. K rýchlemu prehriatiu alebo úpalu môže dôjsť aj počas kúpania v letných mesiacoch, po kúpaní nenechávajte svojho psa vystaveného priamemu pôsobeniu slnka počas vysokých teplôt.

Pre psy, ktoré sú celý deň vonku, musíme zabezpečiť dostatok úkrytu pred vplyvom počasia, v tomto prípade dostatok tieňa a to aj mimo búdu. Búda sa môže vplyvom slnka nahriať a môže v nej byť podobne horúco. Nikdy nenechávajte psa počas vyšších teplôt v zavretom aute! To platí aj pre uzavreté konštrukcie koterčov s plechovou strechou. Majte na pamäti, že tieň sa pohybuje v závislosti od rotácie zemegule.

Dobrá rada: „Pes by mal mať preto neustále prístup k čerstvej pitnej vode, obzvlášť v letných mesiacoch.“

Prehriatie nastáva v prípade, ak prísun tepla prevyšuje schopnosť tela teplo odvádzať. Následne vznikajú v organizme reakcie, ktoré vedú k dehydratácii a zahusťovaniu krvi a následne až k rozkladu telesných buniek. Nasleduje záťaž na srdce a poruchy zrážania krvi. Ako prvé sú postihované bunky pečene a mozgu. Následne môže dôjsť k zlyhaniu životne dôležitých orgánov a smrti.

Príznaky prehriatia

- výrazne zrýchlený dych aj mimo pohybu
- pena v dutine ústnej
- výrazne červený jazyk
- výraz nervozity až paniky striedaný skleslosťou
- rozšírenie zreníc očí
- snaha ujsť z nepriaznivého prostredia
- akútne zvracanie
- akútna hnačka
- zvýšenie telesnej teploty

Dobre vedieť: „Nikdy nenechávajte psa v teplých mesiacoch v aute osamote! Ani na chvíľu! Ak svieti na zaparkované auto slnko, o niekoľko minút v ňom môže byť až 70 °C!“

Prvá pomoc pri prehriatí

- umiestniť psa do chladnejšieho prostredia (tieň, chodba, pivnica)
- zabezpečiť vetranie
- odopnúť obojok
- odstrániť penu z dutiny ústnej
- predložiť vodu
- prikladať studený obklad najmä na brucho, slabiny, vnútornú stranu stehien a konce končatín

Po podaní prvej pomoci urýchlene kontaktujte veterinárneho lekára.

Dobre vedieť: „Nikdy psa pri prehriatí výrazne neochladzujte celého (nepolejte ho vodou), jeho organizmus by mohol utrpieť ešte väčší šok!“

Reprodukcia psov

- Sučky pohlavne dospievajú v závislosti od plemena a veľkosti, približne od 6. do 12. mesiaca veku. Neznamená to však, že sú okamžite vhodné na reprodukciu. Pokračuje ich telesné dospievanie, znova s ohľadom na individuálne špecifiká približne od 12. do 24. mesiaca veku. Až následne je možné uvažovať o párení. Predčasné použitie v reprodukcii môže spôsobiť skoré ukončenie telesnej dospelosti, psychického vývinu a môže mať vplyv aj na kvalitu odchovu šteniat. Psy dozrievajú pohlavne oveľa skôr ako sučky.
- Štandardné hárание sučky je polyestrické, to znamená, že sa opakuje približne každých 6 mesiacov. Hárание trvá najčastejšie 3 týždne. Približne 9 dní od začiatku cyklu sa sučka stáva atraktívna pre psov. V tomto období, ktoré môže trvať až niekoľko dní, môže dôjsť k úspešnému oplodneniu. Tento cyklus je možné spoľahlivo sledovať a určiť optimálny termín párenia na základe testov.
- Sučky sú gravidné zvyčajne 60 až 66 dní. Veterinárny lekár vie graviditu spoľahlivo diagnostikovať pomocou ultrasonografu približne od 28. dňa. Približne po 50. dni vie veterinár pomocou röntgenu zistiť presný počet šteniatok.
- **Pôrod prebieha v 3 etapách** a mal by byť pod dohľadom veterinára alebo skúsenej osoby.
 - **Prvá etapa** trvá od 12 do 24 hodín. Počas tejto doby začínajú kontrakcie v maternici. Sučka je obvykle počas tejto doby nepokojná, môže odmietaať jesť alebo výrazne dychčí.

- **Druhá etapa** je samotný pôrod šteniatok, ktoré prichádzajú na svet každých 30 až 60 minút, nikdy by však tento interval nemal presiahnuť 2 hodiny. Pôrod v závislosti od počtu šteniat môže trvať aj 24 hodín.
- **Tretia etapa** sa týka vypudenia placenty a nasleduje takmer hneď po skončení druhej etapy. Placenty sa zvyčajne vylučujú po šteňati alebo po každom druhom.

Ak si neželáte, aby vaša sučka mala šteniatka, nechajte ju po dosiahnutí pohlavnej zrelosti vykastrovať (po prvom háraní). V opačnom prípade je potrebné háranie včas diagnostikovať a zabezpečiť možnému nechcenému páreniu. Prevencia pri háraní je mimoriadne dôležitá. Denne sú na svete kvôli nezodpovedným majiteľom utrácané a vyhodené na ulicu desiatky psov. Privádzanie ďalších šteniatok na svet toto číslo stále zvyšuje. Kastrácia je aj preventívna, predídete tým rizikám niektorých častých ochorení, ako je napríklad pyometra (hnisavý zápal maternice). Kastrovaním samca predídete záujmu psa o útek za sučkami a vyhnete sa mnohým nepríjemným situáciám. V prípadoch, keď je agresivita vyvolaná pohlavnou dominanciou, kastráciou sa rieši aj problém s agresivitou.

Dobre vedieť: „Nie je pravda, že každá sučka by mala mať aspoň raz za život šteniatka. V prípade neodôvodneného rozmnožovania radšej svojho psa kastrujte, predídete tým mnohým komplikáciám.“

Výchova a výcvik psa

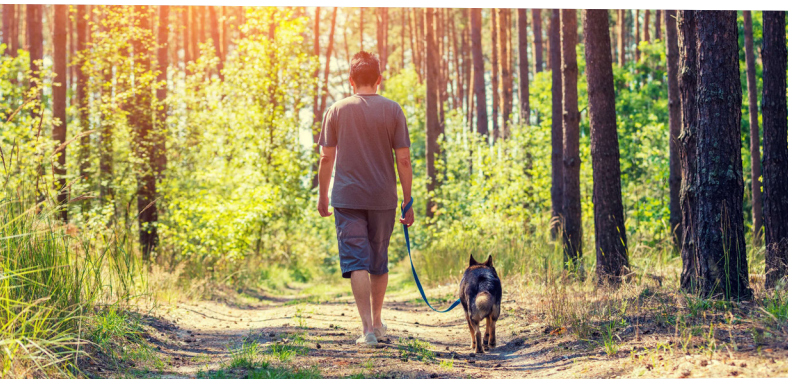
Majiteľ psa je zo zákona zodpovedný za všetko, čo jeho pes spôsobí. Preto je veľmi dôležité zvládať jeho výchovu už od šteňacieho veku a absolvovať aspoň výcvik základnej poslušnosti.

Pre lepšie vzájomné spolužitie by mal pes dôsledne poslúchať na privolanie, ovládať povel na prerušenie nežiadúcej činnosti „fuj/nesmieš“, sadnúť, ľahnúť, chodiť pri nohe a ostať na mieste na požadovaný čas.

Mimoriadne dôležitá je socializácia, šteňa by sa malo oboznámiť so všetkým, čo ho počas života môže stretnúť. Mimoriadne dôležitý je aj kontakt s inými psami, ľuďmi či okolitým prostredím. Rovnako je vhodné šteňa privyknuť na vozenie autom, pobyt v prepravnom boxe či cestu hromadnou dopravou v prípade jej využívania.

So psom od šteňacieho veku manipulujte, naučte ho trpezlivosti pri prehliadke, prehmatávaní, ošetrovaní očí, kontrole ústnej dutiny. Ak si na tieto úkony zvykne v útlom veku, „vráti sa vám to“ v budúcnosti, kedy bude možno potrebné psa ošetriť.

Dôležité je naučiť sa psa ovládať a správne ho odmeňovať, ale aj trestať.

Prechádzky v lese

Majiteľ psa by mal myslieť nielen na možné dôsledky voľne pusteného psa pre ľudí, ale aj pre ostatné zvieratá. Pes, ktorý má v sebe lovecké pudy totiž môže usmrtiť, či uštváť zver a vtáctvo v lese, či ich mladé.

Ako sa so psom chovať na prechádzke v lese?

Aktuálny zákon o poľovníctve stanovuje, že voľný pohyb psa v poľovnom revíri sa zakazuje vo vzdialenosti väčšej ako 50 m od osoby, ktorá psa vedie. To sa nevzťahuje len na služobných psov používaných podľa osobitných predpisov a poľovníckych psov pri výcviku a výkone poľovníctva.

Pri návšteve poľovného revíru vo vzdialenosti viac ako 200 m od pozemnej stavby by si osoba vodiaca psa, mala uvedomovať, že sa nachádza v životnom priestore voľne žijúcich zvierat. Mimoriadne dôležité je to v čase hniezdenia a kladenia mláďat (na jar).

Poľovníci sú povinní chrániť zver. Psa v záujme bezpečnosti zveri a vtáctva je potrebné viesť na vôdzke. V prípade dobrej ovládateľnosti psa a pri umožnení pohybu psa na voľno je potrebné zabrániť akémukoľvek štvaniu zveri a neumožniť mu vzdialiť sa na viac ako 50 metrov.

Odporúčame psa pohybujúceho sa v poľovnom revíri (lese a na lúkach) vždy označiť obojkom (prípadne postrojom) výraznej farby (napríklad oranžová je dobre viditeľná aj vo väčšej vzdialenosti).

Dobre vedieť: „Ak budete rešpektovať pravidlá na pohyb psa v poľovnom revíri, nemôže pri dodržaní právnych predpisov dôjsť k usmrteniu psa, ale ani k usmrteniu zveri či vtáctva.“

Hygiena

Ak svojho psa držíte vo vnútri, učte ho vykonávať potrebu od prvého momentu. Pravidelne ho venčite a za každé správne vykonanie potreby vonku ho chváľte. Šteňa sa rýchlo naučí, kde je miesto vykonávania potreby. Môže to trvať pár dní, ale pri dostatočnej trpezlivosti a pravidelnom venčení to pôjde ľahko. Neočakávajte od 8. týždňového šteniatka, že vydrží bez potreby hneď polovicu dňa. Snažte sa odhadnúť okamihy, kedy šteňa vyhľadáva miesto na vykonanie potreby a ihneď ho vezmite von.

Dobre vedieť: „Šteňa zvykne vykonávať potrebu ihneď po prebudení.“

Prečo pes žerie trávu

Určite ste si všimli alebo si možno ešte len všimnete, že sa váš pes „pasie“. Robí to takmer každý pes, nie je to nič výnimočné a nie je potrebné sa tým špeciálne zaoberať.

Dôvodov môže byť niekoľko:

Pes sa potrebuje vyvracať

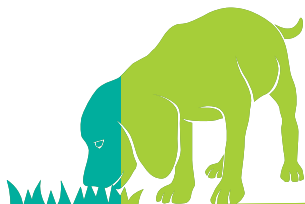
Množstvo psov žerie trávu práve z dôvodu potreby vyvracania, chvíľu po jej konzumácii je preto pravdepodobné, že k tomuto javu dôjde. Nie je potrebné sa vystrašiť, pes to robí inštinktívne a zámerne. Pes tento postup využíva zväčša po konzumácii ťažšieho jedla alebo po prekrmení. Vďaka tráve sa mu naviaže obsah žalúdka, čím dôjde k vyvolaniu dáviaceho reflexu a pes obsah žalúdka ľahšie vyvráti. V prípade častého opakovania zvážte zmenu stravy alebo tento jav konzultujte s veterinárnym lekárom.

Nedostatok živín

Častým dôvodom požírania trávy je nedostatok živín v strave. Dbajte na kvalitnú plnohodnotnú výživu a dostatočné kŕmenie.

Chutí mu

Ak je možné vylúčiť prvý a druhý dôvod, nemusí to znamenať nič vážnejšie. Pravdepodobne ju konzumuje inštinktívne alebo mu dokonca chutí.

Mýty a nepravdy

Podme sa spolu pozrieť ešte na niekoľko mýtov, ktoré sa s obľubou šíria medzi „pseudochovateľmi“ alebo na internete. Tieto informácie buď zavadzajú, alebo sú účelové.

„Preukaz o pôvode (rodokmeň) dostáva iba niekoľko šteniat z vrhu.“

Nie je to pravda.

Všetky šteniatka, ktoré sa narodili v chovateľskej stanici zo spojenia rodičov s preukazom o pôvode a so splnenými podmienkami, dostávajú preukaz o pôvode.

Mám čistokrvného psa, ale nemá rodokmeň.

Nie je to pravda.

Čistokrvnosť psa je možné preukázať len preukazom o pôvode aj napriek tomu, ak preukazuje črty niektorého z plemien. Preukaz o pôvode sa vydáva chovateľom na šteniatka, ktorých rodičia preukázali známky a vlastnosti dané štandardom pre jednotlivé plemená a boli uznané ako chovné, tzn. ich potomkovia dostanú preukaz o pôvode.

So psom s preukazom o pôvode musím chodiť na výstavy.

Nie je to pravda.

Účasť na výstavách je dobrovoľná. Slúži na zhodnotenie exteriéru daného jedinca v prípade záujmu využitia tohto jedinca v ďalšom čistokrvnom chove. Preukaz o pôvode je určitou zárukou vlastností (pracovných aj zdravotných) a exteriérových znakov čistokrvného plemena.

„Papiere od psa“ (rozumej preukaz o pôvode/rodokmeň) nahrádza aj očkovací preukaz či pet pass.

Nie je to pravda.

Očkovací preukaz slúži na zaznamenávanie vakcinácie a niektorých iných veterinárnych úkonov. „Pet Pass“ (pas spoločenského zvierťa) slúži ako doklad pre cestovanie so psom do zahraničia, môže nahradiť očkovací preukaz.

Psy s preukazom o pôvode sú prešľachtené. Preto majú oveľa viac chorôb ako psy bez preukazu o pôvode.

Nie je to pravda.

Prísnymi chovateľskými podmienkami pre chov čistokrvných psov sa chovatelia snažia dosiahnuť zdravý chov a minimalizovať riziko dedičných ochorení. Mnoho plemien pred využitím v chove musí preukázať rôzne certifikáty a veterinárne ošetrenia na vybrané druhy ochorení.

Každý pes musí mať aspoň raz za život potomstvo.

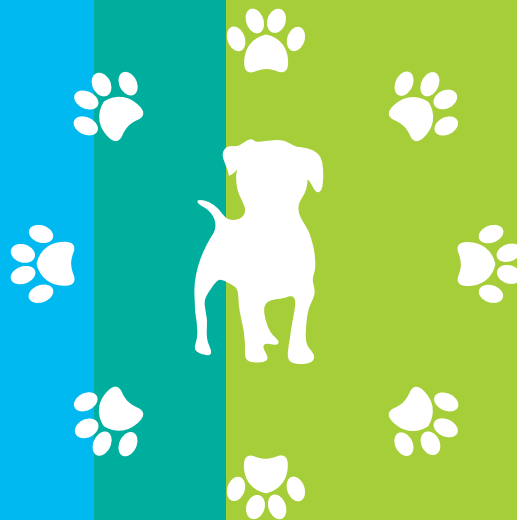
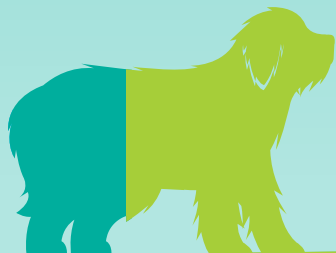
Nie je to pravda.

Ak pes nebude mať potomstvo, nijako to nemusí ovplyvniť jeho zdravotný stav. Nie je pravda ani to, že pes je pokojnejší, keď sa používa na krytie. Predísť zdravotným problémom je však možné kastráciou. Konzultujte túto možnosť so svojim veterinárnym lekárom včas.

Dobrá rada na záver: „Ak zvažujete zadováženie si štvornohého člena rodiny, dobre si premyslite kúpu od neregistrovaného chovateľa, ktorý nie je ani pod veterinárnym, ani chovateľským dozorom. Vyberte si radšej skúseného chovateľa, ktorý sa riadi pravidlami kynologickej organizácie. Zvážte však aj adopciu psa z útulku, nezískate tým len skvelého spoločníka, ale urobíte aj dobrý skutok a tejto cítiacej bytosti možno zachránite život.“

Táto publikácia obsahuje len niektoré základné informácie pre chovateľov psov. Je dôležité viaceré vedomosti získať aj individuálne, najmä o možných ochoreniach, výžive a správnej praxi chovu psov. Rovnako je dôležité oboznámiť sa s komplexnou legislatívou a aktuálnymi novelami.

Nezabúdajte! Pes nie je darček! Je živá cítiaca bytosť, o ktorú sa treba starať ako o svojho člena rodiny počas jeho celého života.

MINISTERSTVO
PÔDOHOSPODÁRSTVA
A ROZVOJA VIDIEKA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY